This question paper contains 5 printed page]

Roll No. | | | | | | | | | | | |

S. No. of Question Paper : **11452**

Unique Paper Code : **2081001011**

Name of the Paper : **Translation and Interpretation in Marathi**

Name of the Course : **AEC**

Semester : **I**

Duration : **2 Hours** Maximum Marks : **60**

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

Attempt all questions

Que I. Choose the correct option for any five of the following questions. 1 X 5 = 5

(खालील पैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांचा योग्य पर्याय निवडून लिहा.)

1. योग्य भावानुवादासाठी काय आवश्यक आहे?

   a) शब्दकोश हाताळण्याचे ज्ञान b) व्याकरणाचे ज्ञान

   c) भाषा व संस्कृती यांचे सखोल ज्ञान d) लांब वाक्य

2. अनुवादासाठी किमान किती भाषांची आवश्यकता असेत?

   a) फक्त एक b) दोन

   c) सहा d) पाच

3. स्रोत भाषेतील मजकूर लक्ष्य भाषेत कशाद्वारे नेणे शक्य आहे?

   a) गाण्याद्वारे b) चित्रकलेद्वारे

   c) मौनाद्वारे d) भाषांतराद्वारे

P.T.O.

4. भाषांतर करताना 'सांस्कृतिक समतुल्यता' (cultural equivalence) म्हणजे काय?
   a) मूळ शब्द जशास तसे ठेवणे
   b) संबंधित संस्कृतीतील समतुल्य शब्द किंवा संकल्पना वापरणे
   c) भाषेचे सोपे रूप देणे
   d) भाषांतर करणे टाळणे

5. दोन लोकांतील प्रत्यक्ष भाषांतर म्हणजे ....
   a) यांत्रिक भाषांतर b) मौखिक भाषांतर
   c) मांत्रिक भाषांतर d) सांस्कृतिक भाषांतर

6. मानवी सहभागाशिवाय केले जाणारे भाषांतर कोणते ?
   a) कलात्मक भाषांतर b) यांत्रिक भाषांतर
   c) तंतोतंत भाषांतर d) भावपूर्ण भाषांतर

7. .... हा चांगल्या अनुवादकाचा गुण नाही.
   a) द्विभाषिक प्रविणता b) गोपनियतेचा भंग करणे
   c) आशयाशी प्रामाणिकता d) सतत शिकत राहण्याची वृत्ती

8. कन्नड लेखक एस. एल. भैरप्पा यांच्या 'पर्व' या कादंबरीचा मराठी अनुवाद कोणी केला आहे?
   a) गोरख थोरात b) लीना सोहनी
   c) उमा कुलकर्णी d) शरद दोशी

Que II. Write answer <u>any three</u> of the following question in short. 5 X 3 = 15
(खालील पैकी <u>कोणत्याही तीन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा.)

1. ललितेतर साहित्याचे भाषांतर करताना कोणती काळजी घ्यावी?
2. टीप लिहा - तांत्रिक अनुवाद.
3. अनुवादक आणि यांच्यातील नाते उलघडा.
4. लक्ष्य भाषा म्हणजे काय सांगा.
5. भाषा आणि समाज विकसित होण्यासाठी अनुवाद कशाप्रकारे मदतीचा ठरतो?
6. भाषांतराच्या बऱ्यावाईटाची सगळी जबाबदारी ही अनुवादकाची असते, कसे ते सांगा?

Que III. Write answer *any one* of the following questions in detail. 10 X 1 = 10

(खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.)

1. चांगला अनुवादकाकडे कोणते गुण असणे आवश्यक आहे ?
2. भाषांतरातून उपलब्ध होणाऱ्या रोजगाराच्या संधींची चर्चा करा.
3. भाषांतरकाराने ललित साहित्यकृतीचे (कथा, कविता, नाटक, कादंबरी इत्यादीचे) भाषांतर करताना कोणती दक्षता घ्यायला हवी?

Que IV. Translate the following passages into English / Hindi. 15 x 1 = 15

(खालील परिच्छेदाचा इंग्रजी किंवा हिंदी भाषेत भाषांतर करा.)

आजचा समाज अत्यंत प्रगत आणि आधुनिक वाटतो. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या प्रगतीमुळे माणसाचे जीवन अधिक सोयीस्कर झाले आहे. इंटरनेट, मोबाईल, कृत्रिम बुद्धिमत्ता या साधनांमुळे जग एका बटणावर आले आहे. पण या प्रगतीच्या छायेत अनेक सामाजिक प्रश्न अधिक तीव्र स्वरूपात उभे राहिले आहेत. बेरोजगारी, प्रदूषण, विषमता, मानसिक ताण, आणि कौटुंबिक तणाव या समस्या दिवसेंदिवस वाढताना दिसतात. त्यामुळे समाजाने केवळ तांत्रिक प्रगतीकडे लक्ष न देता मानवी मूल्यांच्या जतनाकडेही वळले पाहिजे. दुसरीकडे, युवकवर्ग आज समाजपरिवर्तनाचा प्रमुख घटक ठरू शकतो. युवकांकडे ऊर्जा, विचारशक्ती आणि नव्या कल्पनांची ताकद आहे. पण या शक्तीचा योग्य वापर होण्यासाठी शिक्षण प्रणालीत सामाजिक जाणीव रुजवणे आवश्यक आहे. समाजात बदल घडवायचा असेल तर युवकांनी स्वतःपासून सुरुवात करावी लागते — पर्यावरण स्वच्छ ठेवणे, स्त्री-पुरुष समानतेचा आदर राखणे, वृद्धांचा सन्मान करणे आणि डिजिटल माध्यमांचा जबाबदारीने वापर करणे ही प्रत्येकाची सामाजिक जबाबदारी आहे.

शेवटी, समाजाच्या विकासात प्रत्येक नागरिकाचा सहभाग महत्त्वाचा आहे. शासनाने योजना आखल्या तरी त्या जनतेच्या सहभागाशिवाय यशस्वी होत नाहीत. त्यामुळे आपण सर्वांनी एकत्र येऊन समाजातील अन्याय, भ्रष्टाचार आणि अंधश्रद्धेविरुद्ध आवाज उठवणे आवश्यक आहे. प्रामाणिकपणा, सहकार्य आणि संवेदनशीलता या मूल्यांच्या आधारेच खऱ्या अर्थाने सशक्त आणि समतामूलक समाज उभा राहू शकतो.

Que V. Translate *any one* of the following passages into Marathi. 1 x 15 = 15
(खालील कोणत्याही एका परिच्छेदाचे मराठीमध्ये भाषांतर करा.)

(a) Today we live in a modern and fast world. Technology has made our lives very easy and comfortable. We can talk to anyone through mobile phones and learn anything through the internet. Science has given us many gifts, but it has also brought some problems. Pollution, unemployment, stress, and inequality are growing in society. People are becoming busy and selfish. We are forgetting simple human values like kindness, honesty, and respect. Real progress means developing not only our cities and machines but also our minds and hearts.

Young people are the strength of our nation. They can bring big changes in society if they work together. The youth should use their energy in the right direction. Schools and colleges should teach students to be good and responsible citizens. Small actions can make a big difference — planting trees, helping poor people, respecting women and elders, and keeping our surroundings clean. When everyone does their duty, society becomes a better and happier place to live.

The government alone cannot solve all the problems. Each person has to take responsibility for the society they live in. We should speak against corruption, injustice, and wrong traditions. A strong country is built not only with money or technology but with good people who care for others. If we all act with truth, cooperation, and care, we can make our nation proud. The change we want to see in the world must begin with us. Every young person should remember that their small efforts today can build a bright and beautiful tomorrow.

OR / अथवा

(b) आज का समय विज्ञान और तकनीक का समय कहा जाता है। मोबाइल, इंटरनेट और कृत्रिम बुद्धिमत्ता के बढ़ते उपयोग ने मनुष्य के जीवन को पहले से कहीं अधिक सरल और सुविधाजनक बना दिया है। कुछ सेकंड में जानकारी प्राप्त करना, दूर बैठे लोगों से बात करना या शिक्षा ग्रहण करना अब बहुत आसान हो गया है। लेकिन इस तेज़ी से विकसित होती तकनीक के कारण मानव जीवन में कई चुनौतियाँ भी उत्पन्न हो रही हैं। लोग एक

ही घर में रहते हुए भी आपस में कम बातचीत करते हैं और अधिक समय स्क्रीन के सामने बिताते हैं। इससे पारिवारिक संबंधों में दूरी बढ़ रही है।

प्रकृति और पर्यावरण का संतुलन भी धीरे-धीरे बिगड़ता जा रहा है। नदियाँ प्रदूषित हो रही हैं, जंगल काटे जा रहे हैं और कई जीव-जंतु विलुप्त होने की कगार पर हैं। यदि इंसान ने समय रहते इन समस्याओं पर ध्यान नहीं दिया, तो आने वाली पीढ़ियों के लिए पृथ्वी पर जीवन कठिन हो जाएगा। हमारी भारतीय संस्कृति हमें प्रकृति के प्रति प्रेम, परिवार के प्रति सम्मान और समाज के प्रति जिम्मेदारी निभाने की शिक्षा देती है। लेकिन आधुनिक जीवनशैली के कारण इन मूल्यों में कमी दिखाई देती है।

हमें यह समझना होगा कि तकनीक का उपयोग करना बुरा नहीं है, परंतु उसका संतुलित और सही उपयोग ही हमें आगे बढ़ा सकता है। यदि हम अपने बुजुर्गों का सम्मान, मित्रों के साथ सच्चा संबंध, और प्रकृति के प्रति संवेदनशीलता बनाए रखें, तो विकास और संस्कृति दोनों को साथ लेकर चलना संभव है। आज के युवाओं को यह संकल्प लेना चाहिए कि वे केवल मशीनों के सहारे नहीं, बल्कि अपने ज्ञान, संवेदनशीलता और मेहनत के आधार पर भविष्य का निर्माण करेंगे। यही सच्ची प्रगति और वास्तविक सफलता कहलाती है।